

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK * *Posamezna številka 16 vinarjev.*

Cene po pošti:

za celo leto K 40.—
za polleta . K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon štov. 50.

Papež za osvoboditev vojnih ujetnikov.

LDU. Nauen, 5. julija. (Brezžično.) Papež je poslal mirovni konferenci sledeči poziv: Ker so zdaj sovražnosti končane, molimo iskreno k Bogu za večno milost in izražamo svoje želje, naj se že ukine pomorska blokada, vsled katere mora gladovati toliko nesrečnežev, naj se rešijo vsi, ki še vedno trpijo

v vojnem ujetništvu, ter naj se ljudje in narodi, ki so se dozdej sovražili, zopet pobratijo v zvezi krščanske ljubezni. Proglašati hočemo te nazore brez prestanka, kajti dokler se to ne zgodi, ostane mirovna pogodba brez koristi.

Italijani napadli francoskega generala.

Proti francoske demonstracije na Reki.

m Bakar, 7. julija. (Izvirno.) V soboto zvečer je došlo zopet do krvavih spopadov med francoskimi in italijanskimi vojaki. Že ob 4. uri popoldne se je vedelo, da bodo italijanski vojaki napadli francoske. Italijanski vojaki so hodili po trgovinah in nakupovali civilne obleke. Na večer so mestne italijanske tolpe hodile v družbi preoblečenih italijanskih vojakov po mestu ter došle tudi na Korzo z namenom, da napadejo francoske častnike in vojake, ki so se tamkaj sprehajali. Že naprej se je vedelo, da se tja pripelje francoski avtomobil, v katerem se bo peljal fran-

coski general z italijanskim generalom Graziolijem. Ko se je avtomobil približal, so italijanski vojaki klicali Grazioliju »Evviva«, a na francoskega generala so pljuvali in ga psovali, tako da je moral Grazioli posredovati in miriti tolpo. Ko je šel avtomobil dalje, je množica psovala in pretila s palicami. Neki italijanski vojak je hotel udariti francoskega generala, kar pa so treznejši elementi preprečili. Tekom večerajšnjega dne je došlo do ponovnih spopadov. Bilo je nekoliko oseb ubitih in ranjenih. Na Kantridi so bili večji izgredi, a se za podrobnosti še ne ve.

Draginjski izgredi v Italiji.

Izgredniki napravili več milijonov škode.

LDU Trst, 5. julija. Italijanski listi poročajo o gibanju proti draginji, katera se širi po Italiji, med drugim naslednje podrobnosti: Dne 3. t. m. so v Florenci plenili po trgovinah ves večer. V skoro vseh prodajalnicah po predmestjih pa tudi v nekaterih sredi mesta so razprodali vse blago. Druge trgovine, katerih lastniki so se takoj udali zahtevam množice, so zaprli ter jim prillepili na vrata listke z napisom: »Na razpolago delovni zbornici (Camera del lavoro).« Na več krajih je razljučena množica upoštošila in uničila vse, kar ji je prišlo pod roke, zlasti ako so se lastniki trgovin zoperstavljali početju množice. Izgredniki so poizkusili tudi parkrat zažgati prodajalnice ter je na nekaterih krajih že izbruhnil požar, toda gasilci so vedno pravočasno prihiteli na pomoč ter pogasili ogenj.

delavskih organizacij, da naj se stavka konča, ker ne marajo biti odgovorni za početje anarhističnih elementov, ki prevladujejo čimdalje bolj v vodstvu tega gibanja. Tedaj je nenadoma počilo več strellov, kar je izzvalo veliko paniko med zborovalci. Drhal je napadla potem nekaj privatnih hiš, ter se spopadla s policijo in karabinjerji, ki so prihiteli ogroženim stanovalcem na pomoč. Tekom izgredov v Imoli so bile ubite tri osebe, mnogo je bilo pa ranjenih.

LDU Nauen, 5. julija. (Brezžično.) Iz Italije prihajajo vesti o mnogih izgredih radi draginje v raznih krajih, med katerimi je bilo tudi ubitih več oseb. V Florenci je bilo oplenjenih več trgovin. Proglašena je splošna stavka, ravnotako tudi v drugih krajih. Povzročeno škodo vsled teh izgredov cenijo listi na več milijonov.

V Imoli blizu Bologne je bilo na dvorišču neke šole zborovanje, kjer so izjavili voditelji

Uvoz italijanskega blaga dovoljen.

m Belgrad, 7. julija. (Izvirno.) Osrednja vlada je dovolila uvoz blaga italijanskega iz-

vora. Carina se bo računala po minimalni tarifi.

Hindenburg prevzel vso odgovornost.

LDU Nauen, 5. julija. (Brezžično.) Odlagajoč vrhovno armadno poveljstvo, je general Hindenburg brzojavil državnemu predsedniku Ebertu: »Gospod predsednik! Podpis mirovne pogodbe mi daje povod k sledeči izjavi: Za vse odredbe in dejanja vrhovnega armadnega vodstva od 29. junija 1916 nadalje no-

sim jaz vso in edino odgovornost. Tudi vsi sklepi in ukazi Njegovega Veličanstva cesarja in kralja so bili od tistega dne storjeni in izdani na moj izrecni nasvet in z mojo popolno odgovornostjo. Prosim, da sporočite to mojo izjavo nemškemu narodu in vladam zaupnikov.

Proslava sv. Cirila in Metoda v Belgradu.

m Belgrad, 7. julija. (Izvirno.) Včeraj se je na svečan način praznoval praznik sv. Cirila in Metoda. V katoliški cerkvi se je brala slovesna maša, nakar je imel župnik Wagner daljšo propoved. Slovesno službo božjo je opravil poslanec Spinčić z asistenco poslanca Segvića in župnika Wagnerja. Službe božje se je udeležil tudi minister za verstvo dr. Alaupović, veliko število poslancev in občinstva.

Narodno predstavnštvo.

Belgrad, 6. julija. (Izvirno.) Včerajšnja seja narodnega predstavnštva se je otvorila ob 5. uri popoldne. Poslanci Sušnik, Kristan in dr. Brezigar so vložili resolucijo glede ustanovitve vseučilišča v Ljubljani s 5 fakultetami, bogoslovno, filozofsko, pravno, tehnično in medicinsko.

Med zakonskimi predlogami je bil predložen tudi načrt o preosnovanju srbske narodne banke v Narodno banko kraljevstva SHS s sedežem v Belgradu in podružnicami v Zagrebu, Sarajevu in Ljubljani ter po drugih mestih. Osnovni kapital bi bil 50 milijonov dinarjev v zlatu, razdeljen v 100.000 delnic po 500 dinarjev. Sklenilo se je zakonski načrt ponatisniti, da se razdeli med klube.

Poslanec dr. Šimrak je stavil na ministra za prehrano dr. Korošca vprašanje, ali se bo letos rekviriralo žito. Priporoča, da se v slučaju potrebe ne rekvirira ničesar pri kmetih, temveč le pri veleposrestnikih, istotako ne bi smela država postaviti na poljedelske proizvode maksimalnih cen, dokler jih ne določi tudi za tvorniške proizvode. Na to je odgovorjal minister dr. Korošec, da je bil v svrhu obrambe ljudske prehrane prepovedan nakup žita, dokler ni žetev izvedena. Razen tega se je odredil tudi popis žetve, ni se pa odredila nobena rekvizicija. Glede ureditve prehrane bo pozval minister tudi na posebno posvetovanje zastopnike vseh strank, da se dogovore o primernih ukrepih.

Na vprašanje poslanca Stankovića je odgovarjal finančni minister dr. Ninčič, da je sedaj absolutno nemogoče popolnoma rešiti finančno stran invalidskega vprašanja. Za najkritičnejše slučaje pa se bo skušalo najti od pomoč. Po nadaljnjih vprašanjih je zbornica prešla na dnevni red. Poročevalec dr. Krnic je poročal, da je odsek proučil škodo, povzročeno vsled vojnih grozovitosti, ter sklenil zahtevati odškodnino. Predlog odseka se je odobril. Po volitvi novih sekcij se je prešlo k razpravi o moratoriju. Prihodnja seja je v ponedeljek.

m Belgrad, 7. julija. (Izvirno.) Predsednik parlamenta je brzojavno pozval vse poslance, ki bivajo izven Belgrada in se ne udeležujejo sej.

167 izbranih.

LKU Rotterdam, 4. julija. (ČTU) »Times« javljajo iz Pariza: V seznamu onih oseb, ki jih morata Nemčija in Avstrija izročiti, je bilo do prvega julija vpisanih že 167 imen: med temi se nahajata prejšnji državni tajnik za zunanje zadeve dr. Helfferich in general Konrad.

Belgrajski maturanti na poto- vanju po Jugoslaviji.

m Belgrad, 7. julija. (Izvirno.) Okoli 400 belgrajskih maturantov odpotuje 15. julija v večja mesta Jugoslavije. Posetili bodo vsa središča posameznih pokrajin. Potovali bodo v Zagreb, Ljubljano, Split, Bosanski Brod, Sarajevo, Mostar, Dubrovnik in Novi Sad.

Italijanska armada v Istri.

m Bakar, 7. julija. (Izvirno.) Na istrski obali od Voloske do Labinja je koncentriranih okoli 70.000 Italijanov. Italijanski vojaki so nastanjeni po rekviriranih hišah.

Domovi za deco.

m Belgrad, 7. julija. (Izvirno.) Narodno predstavništvo bo v kratkem sklepalo o zakonu za ustanovitev domov za deco.

Šolstvo v Jugoslaviji.

m Belgrad, 7. julija. (Izvirno.) V naši državi bo treba osnovati 8000 šol ter se bo potrebovalo 10.000 učiteljev. Vlada je v ta namen odobrila kredit 10 milijonov dinarjev ter se bo skušalo to vprašanje čimprej urediti.

Uvoz iz Nemške Avstrije.

m Belgrad, 7. julija. (Izvirno.) G. Riznič in dr. Slokar sta odpotovala na Dunaj zaradi ureditve uvoza iz Nemške Avstrije.

Izvoz zlata iz Amerike.

m Belgrad, 7. julija. (Izvirno.) Vlada ameriških Združenih držav je izdala komunikate o ukinitvi prepovedi glede izvoza in uvoza zlata iz severne Amerike v vse dežele, izvzemši boljševiško Rusijo in neprijateljske države.

Mažari izpraznili Slovaško.

LDU Praga, 6. julija. ČTU Tiskovni urad ministrstva za narodno brambo poroča: Do 4. julija so izpraznile mažarske čete vse ozemlje do tistih mej, ki jih je bila določila mirovna konferenca. Umikajoče se čete so zapustile hudo poškodovana državna in zasebna poslopja, posebno v Košicah. Naše čete so zasedle Prešov (Eperies) in Košice ter vse po Mažarih izpraznjeno ozemlje ter so bile navdušeno sprejete po domačem prebivalstvu.

Novo sovražnosti med Rumuni in Mažari.

LDU Lyon, 5. julija. (Brezlično.) Iz Budapešte poročajo, da je madjarska sovjetska vlada pod pretvezo, da se Romuni še niso umaknili na določeno črto, obnovila sovražnosti proti Romunom.

Trgovski promet med Italijo in Nemčijo.

LDU Praga, 5. julija. (ČTU) V pismu, ki ga je po poročilu praške »Tribune« prejel najkajšnji trgovec, se poroča, da Nemčija prodaja Italiji jako poceni sirovine in izdelke in da narašča tudi italijanski izvoz v Nemčijo. Skozi Lugano se pelje vsak dan 1500 vagonov za Nemčijo.

V Petrogradu ustrelili 1800 oseb.

LDU. Helsingfors, 6. julija. (Agence Havas). Ob izpraznitvi Petrograda, kjer vlada hud teror, je bilo dva dni pred osvojitvijo Krasne Gorke ustreljenih 1800 ljudi.

Poziv Kitajski.

LDU Amsterdam, 6. julija. (DunkU). »Het Nieuws van den Dag«, poroča iz Pariza, da je

bila kitajska delegacija brzojavno obveščena, naj podpiše mirovno pogodbo, da se more sprejeti Kitajska v zvezo narodov.

Napetost med Kitajsko in Japonsko.

LDU Stockholm, 5. julija. Kakor doznava »Aften Tidningen« iz Pariza, je dejstvo, da se Kitajska brani podpisati versailleske pogodbe. Napetost med Kitajsko in Japonsko se je poostri. Po vsej Kitajski organizirajo sedaj bojkot proti japonskemu blagu, pri čemer sta edina jug in sever. Vse kaže, da se je na Kitajskem pojavilo narodnostno gibanje, kakršnega doslej še ni bilo. Baron Kato, član japonske delegacije, je s posebno nalogo dopel v Pariz.

Polkovnik House pri zvezi narodov.

LDU Ženeva, 4. julija. (ČTU) Wilsonov zaupnik, polkovnik House, bo imenovan za vodjo ameriške mirovne delegacije pri tajništvu zveze narodov, ker polaga Wilson prejšnjemu vso važnost na uresničenje načrta glede zveze narodov. Radi tega bo polkovnik tudi stalno prebival v Ženevi.

Viljem bo sojen v Londonu.

LDU Milan, 4. julija. »Agenzia Stefani« poroča iz Londona z dne 3. julija: V današnji seji angleške poslanske zbornice je izjavil Lloyd George, da bo sodilo bivšega nemškega cesarja sodišče, čigar sedež bo v Londonu. Zbornica je sprejela to sporočilo Lloyd Georgea z živahnim odobravanjem.

LDU Ženeva, 6. julija. (DunkU). Telegraphen-Union poroča: Pichon je naznanil zborničnemu odseku, da bo Francija v procesu zoper bivšega cesarja Viljema II. predlagala dosmrtno pregnanstvo. Nemška vlada naj se napoti, izročiti zasebno korespondenco Viljema II. iz začetka njegove vlade. Zasebno premoženje cesarja in njegove obitelji se porabi za odškodninske zahteve Francije, v kolikor jih Nemčija ne bo mogla kriti.

Iz pokrajine.

k Mednarodna komisija za črto koroška meja - Lučane - Špilje - Radgona. »Tagespost« poroča, da bo komisija, ki bo na črti od koroške meje do Radgone podrobno določila meje, tako-le sestavljena: 1 Amerikanec, 1 Anglež, 1 Francoz, 1 Italijan, 2 Jugoslovani, 1 Nемец ter po dva zastopnika jugoslovanske in nemške armade. Meja se bo podrobno določila v teh-le odsekih: 1. Koroška do Kaplje. 2. Kapla-Špilje in 3. Špilje-ogrska meja.

k Vpokojeni častniki in vojni uradniki. Ker je ministrstvo za vojsko in mornarico z naredbo Pov. F. A. O. br. 35.618 od 26. junija t. l. odredilo, da morajo vsi vpokojeni častniki in voj. uradniki položiti pismeno prisego, se ti častniki in voj. uradniki tem potom pozivljajo, da se v najkrajšem roku javijo pri naslednjih komandah: Komanda mesta Ljubljana, orožniška postaja Kočevje, štajersko obmejno poveljstvo Maribor, polkovna okrožna komanda Pliberk, polkovna okrožna komanda Celje, v svrhu položitve prisega. Podrobnejše podatke dobe imenovani pri zgoraj omenjenih komandah.

k Mladinska predstava v Kamniku. V nedeljo je bila v Kamniškem domu predstava v korist naših vojakov-slepcev, ktero so priredili učenci in učenke pod vodstvom učitelja Černigoja. Nadučitelj Tramté je pozdravil navzoče občinstvo nakar so nastopili otroci. Vsi

so izpolnili svoje vloge prav izborno. Lepi sta bili deklamaciji »Domovini« in »Veseli pastir«. Igrokaza s petjem »Oba junaka« in »Sirota«, posebno dvogovor »Ciciban« in »Čebelica«, kakor tudi zbori dečkov in deklic v pesmi: »Na tujih tleh« in »Zlata kanglica«, so bili prekrasno izvajani. Posebno imenitno je izpadla igra »Snegulčica«, ki je pričala o veliki zmožnosti in nadarjenosti nastopajočih otrok, ob enem pa tudi o velikem trudu in vztrajnosti učiteljskih moči, ki so jih pripravile za to veselico. Cela predstava je bila nekaj zelo ljubekega in prisrčnega in je pustila v dušah vseh prekrasen in neizbrisen utis. P.

k Okrajni glavar Lininger in sladkor. V Kamnik je te dni došel že dolgo časa pričakovani sladkor. Ljudje ga nimajo prav nič več. Kljub temu pa okrajni glavar Lininger zavlačuje nakazila in pravi, da ga bodo ljudje dobili še le čez kakšnih 10 dni. Zakaj to? Pa ne, da bi se hotel g. Lininger, s katerim je ves kamniški okraj spadno nezadovoljen, vsled tega maščevati nad ljudstvom? Zahtevamo takojšnjega pojasnila. Več Kamničanov.

k Slovenci napodili nemškega rubežnika. V občino Klanjci pri Lučanah je dne 28. junija prišel rubežnik iz Arveža iztirjevat davke. Do tega ta mož ni bil upravičen, ker prebivalstvu lipniškega, arveškega, emureškega in radgonskega okraja, ki stanuje v občinah tostran demarkacijske črte, ni treba plačevati davkov v prejšnje davkarije, temveč se bo plačevanje davkov pozneje uredilo. Slovenci občine Klanjci so o tem poučeni. Ko je prišel rubežnik k posestnici Maček, ga je ta z burklami nagnala iz hiše. Pri posestniku Elžnik je bil celo drzen. Grozil je, da bo prav kmalu prišla stotinja nemških vojakov in bo zasedla Klanjec do Pesniškega brega (pri St. Juriju). Posestnica Maček je med tem obvestila več mož, fantov ter mladenk. Četa 14 oseb je nato poiskala nasilnega rubežnika in ga nato vzhodno od Lučan tirala čez demarkacijsko črto. Rubežnik se je baje zval Blaschütz (Blažič). Čudimo se, kako taki ljudje brez dovoljenja pridejo čez demarkacijsko črto.

k Primarijske službe. V uradnem listu št. 112 z dne 27. junija 1919 razpisuje deželna vlada za Slovenijo službe primarija na internem oddelku občje javne bolnišnice v Ptuj in na internem in kirurški oddelku občje javne bolnišnice v Brežicah. Naše mlade zdravniške-strokovnjake opozarjamo na razpis.

k Črne koze. Iz Starega trga pri Ložu poročajo: V naši dolini so se pojavile črne koze. Mislimi smo, da bo bolezen takoj omejena na en slučaj, pa se je začela razširjati. Ljudje so skrajno premalo pazili in nikjer ne moremo dobiti razkuževalnih sredstev. Upamo, da bo sedaj boleznin konec.

k Lov občine Rob se bo na dražbi oddal dne 21. julija t. l. za dobo od 1. junija 1919 do 31. maja 1924. Dražba se vrši v občinski pisarni v Velikih Laščah ob pol 3. uri popoldne. Lov je dober ter bogat, lovci se vabijo k dražbi.

k Zdravstvo v Srbiji. Zdravstvene razmere v Srbiji so zelo nepovoljne. Po mortaliteti je Srbija na drugem mestu med evropskimi državami, ker znaša 27 odstotkov. Ako število prebivalstva narašča, je temu vzrok visoko število rojstev, ki znaša 40 odstotkov. Po nataliteti je Srbija na prvem mestu v Evropi. Največje število otrok umre med 2. in 3. letom, in sicer zaradi škrlatinke, difterije, koz, oslovskega kašlja in griže. Med odrastlimi je največ smrtnih slučajev zaradi tuberkuloze, vsled katere jih umre v mestih veliko več kakor v vaseh. V Belgradu znašajo slučajni smrti vsled tuberkuloze 9 odstotkov. Število zdravnikov je v Srbiji zelo majhno. Sedaj jih je samo 151, torej pride en zdravnik na

40.000 duš in 7.000 km². Umobolnih je 144 moških in 118 žensk, vseh 262. Bolnica za umobolne je od 2. januarja do sedaj sprejela 100 novih bolnikov, a umrlo jih je 17.

k Urad ministrskega predsednika Protiča. Ministrsko predsedstvo se nahaja v hiši na voglu Kralja Milana ulice in Resavske ulice. Poslopje spoznaš po tem, da nosi iz dobe avstrijske okupacije vse polno nemških napisov. Kakor znano, so Avstrijci prebelili in uničili vse napise v cirilici. Tako vidiš tudi na poslopju ministrskega predsednika neokusno beljenje z apnom sredi žoltega zidu; a dotični delavec je, svest si »važnosti« svojega dela, belil tako malomarno, da besedo »Milana« v cirilici lahko bereš še sedaj. (Celotni napis je bil brezdvomno »Ulica kralja Milana«.) Pač pa je avstrijska uprava napravila na poslopju nekaj puščic, ki si kažejo, v kateri smeri moraš iti, da doseješ v »Militär-Stations Kommando«, »Censur Kommando«, »Etappenpost Amt«, »K. u. k. Etappenpost Amt 131«.

Prisega vojaških novincev.

Danes dopoldne ob 9. uri se je pod Tivolijskim otroškim igrališčem vršila slovesna prisega vojaških novincev iz Srbije. Zapriseženih je bilo okrog 2000 mož. Po pravoslavnem cerkvenem obredu so novinci prisegli.

Po prisegi je govoril pravoslavni vojaški duhovnik, za njim je navduševal vojake višji srbski častnik. Za njim je v navdušenem slovenskem in srbskem govoru slavil osvobodjenje in ujedinjenje naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev polkovnik g. Stibilj - Vukanović. Med njegovim govorom je vojaštvo in mnogobrojno občinstvo vzklikalo in klicalo: Živio! Čuti je bilo gromovito odobravanje.

Med odmori je igral vojaška godba srbsko himno »Bože pravde«, hrvaško »Lepa naša« in slovensko »Naprej zastava Slave«.

Po končanem oficijelnem delu je bil odmor. Vojaki so se zabavali s petjem srbskih narodnih pesmi, nekateri so plesali »Kolo«.

Mi smo ministrskega predsednika Protiča pohvalili že enkrat v našem listu, mož je izredno nadarjen in spreten in kakor oče v zbornici. Tudi to, kar smo danes povedali, mu štejemo le v čast. Pomanjkanje narodnega čuta gotovo noben pameten človek ne bo odrekal možu, ki je prebil neizmerno gorje vojne in bil že tudi poprej ugleden srbski državnik. Kdo je večji: ali avstrijski šovinist, ki je gledal napise v cirilici kakor bik rdečo barvo in upravljal »ljudstvu koristno« delo s tem, da je reševal Avstrijo z brisanjem napisov v cirilici, ali Protič, ki gre vsak dan parkrat mimo pobeljenega cirilicnega napisa »Ulica kralja Milana« in mimo znakov avstrijske vojaške uprave — pa se takim otročarijam — smeje? Taki sledovi pretoklosti mu še skrbe za razvedrilo in mu budijo humor ter pospešujejo mirno presojanje trenutnega položaja; vsega tega je politiku treba. Protičeva veličina očitno ne obstoji v tem, da bi bil prekopal spomenike ali pa izdajal naredbe glede napisov na trgovinah.

Vojaštvo je nosilo med civilnim prebivalstvom okrepčila, kompote itd.

Poleg velike množice civilnega občinstva se je udeležila slavnosti deželna vlada z dr. Brejcem na čelu. Bili so navzoči med drugimi: Poverjenik dr. Verstovšek, Golia, župan dr. Tavčar, prof. Ilešič, dr. Savnik in zastopniki raznih uradov.

Lepa slavnost je bila za Ljubljano nekaj posebnega in nas je uvedla v čisto novo pojmovanje vojaške discipline, katere prej nismo bili vajeni. Višji častniki, ki so prihajali na slavnostni prostor, so najprvo vojaško pozdravljaje obšli vse oddelke. Sredi na čelni strani je vsakdo vojake pozdravil: »Bog pomagaj, junaci!« In vojaki so odgovarjali v gromovitem zboru: »Bog pomozil!« Opaziti ni bilo nobene surovosti, same prijazne besede.

Slavnost je napravila na vse navzoče zelo lep vtis.

ji gotovo nimajo izgube. Zadnji čas bi bilo, da nastopi merodajna oblast in določi primerne cene mesu.

1 **Temna Ljubljana.** Porota nam je razgrnila temno Ljubljano. Ni jo popolnoma odkrila, toda junake temne Ljubljane smo videli sedeti na obtožni klopi, njihovi tovariši so otvorili del avditorija. Posebno zadnji dan porotnega zasedanja smo videli v porotni čudne postave. Ali so te zločinske tolpe, ki ne vznemirjajo samo Ljubljane, marveč tudi deželo, organizirane? Porota nam tega ni odkrila, pač smo pa videli, kako so obtoženci včasih pomenljivo gledali po avditoriju. In ta avditorij! Poznal jih je in razpravljajal o njih, kakšni da so. Dve strogo ločeni skupini temne Ljubljane smo opazili: boljše skupino, ki se zbira v kavarni pri Slonu, kateri gospoduje mlajši fantalin, katerega vrline in zločinsko sposobnost in predrznost občudujejo celo stari, preskušeni zločinci in se — mu pokore. Ta svet veriži, goljuša in dela drzne kupčije. Znan je prav dobro na sodniji, kolikor toliko je tudi poroti, ki je sodila mlade fante milo. Vojne razmere in morebiti še bolj čtivo detektivskih romanov jih je vzgojilo. Včasih je bral mladi svet povesti o Indijancih, zdaj bere kriminalne romane in občuduje in posnema zločinske glavarje in se poskuša s policijo. Elegantni člani te tovaršije imajo svoje tovariše in zaveznike med »barabami«, ki se zbirajo podnevi na štantih za vodo in na Vodnikovem trgu; ponoči spe pod milim nebom in kolodvorih,

v hlevih in v špelunkah, Med obema skupinama obstoja stik, dasi gledajo škrici od zgoraj doli svoje »proletarske« tovariše in ti zavidajo škrici, a ob vlomih delajo skupno. Ljubljansko zagovorništvo se je ob sedanjem porotnem zasedanju izborno izkazalo in storilo v popolni meri svojo dolžnost. Eden ali drugi se ima zahvaliti zagovornikom, da ne sedi. Kitajska morala glede na detomorilko gospoduje še vedno na klopi ljubljanske porote. Medtem ko ves svet v naši državi SHS kliče: rešite otroka, skrbite za zanemarjeno mladino, ščitite mladino, ljubljanska porota dosledno opročča detomorilke. Vem, kakšni nagibi vodijo v takih slučajih poroto, toda v Kitajski je morija in izpostavljanje novorojenčkov dopustno; mi pa vedno kličemo: ščitimo otroka in oproščamo detomorilke!

1 **Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani.** Sprejme se: 2 knjigovodja, 3 potniki, 12 pomočnikov, mešane stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 2 kontoristinje, 3 prodajalke, 1 učenec in 3 učenke. — Službe išče: 3 kontoristi, 4 poslovodje, 3 potniki, 6 skladiščnikov, 26 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov železniške stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 16 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 15 kontoristinj, 10 blagajničark, 30 prodajalk, 4 učenci in 3 učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini. Go. trgovce prosimo, da se pri nastavljanju trgovskega in drugega osebja vedno poslužujejo naše posredovalnice, ki bo skušala željam kar najnatančnejše ustreči.

1 Išče se monter za mestno plinaro v Sarajevem. Več se poižve pri »posredovalnem uradu za begunce SHS v Ljubljani«, Dunajska cesta 38/l.

Po svetu.

s **Oglas iz starih časov.** Izak Markel nanzanja slavnemu norimberškemu občinstvu, da brije in striže ysak dan za dva novca in namaže za nameček še lase z dehtečim mazilom. Se priporoča kot učitelj dece, hodi tudi po hišah in uči vse vrste plesa, izdeluje in popravlja obuvalo, podkuje konje, pomaga porodnicam. Pušča kri, nastavlja rožice in prodaja mažo za škornje in vse vrste dišav in papirja; slanike, mali kruh, krtače za ribanje, mišnice in druge slaščice. Prodaja tudi korenine, ki ozdravijo srce, krompir, mesene klobasice, prah za bolhe in različno zelenjavo, pasti za podgane in mleko, maslo in sir.

s **Zdravljenje tuberkuloze z zlatom.** Zlato je veljalo za zdravilo že pri starih narodih, ali doslej še niso izumeli, po kakšnem načinu ga je dajati bolniku, da bi mu ne delalo težav. V letu 1917. so uvedli v zdravilstvo krvosolgan«, ki vsebuje 50 odstotkov zlata in prvi uspehi s 5000 injekcijami krvosolganovimi so se pokazali za izborno zdravilo proti tuberkulozi. V nekaterih slučajih se je sicer pojavila vročina ali kožna bolezen, ali splošno so jako dobro učinkovale krvosolganove injekcije, vlasti tuberkulozni bacili so ginili pri injekcijah. Najboljši uspeh se je dosegel s kombinacijo krvosolgana z jodom. Spojina krvosolgana z živim srebrom zahteva veliko previdnost.

s **Francis Drake,** ki je prvi nesel angleško zastavo krog sveta. Nek rjavopolt in kosmat Anglež je splezal leta 1672 na visoko drevo, ki je stalo v džunglah Panamske ožine. Z visokega mesta je lahko videl temno modro vodovje Pacifičnega oceana, stezajoče se na

Iz Ljubljane.

1 **Poverjenik za uk in bogočastje dr. Karel Verstovšek** tekoči teden ne sprejema strank.

1 **Umrli** je v deželni bolnici včeraj zjutraj ob 1. uri g. Ivan Stöcklinger, strojnik v Jugoslovanski tiskarni. Pogreb bo jutri v torek ob pol 4. uri popoldne iz deželne bolnice. Naj v miru počiva.

1 **Ljudski oder.** V četrtek, dne 10. julija, uprizori Ljudski oder v Ljubljani ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu s prijaznim sodelovanjem gospe Zofije Borštnik-Zvonarjeve štiridejansko narodno igro: »Deborah«. Vstopnice se dobe v predprodaji od danes popoldne dalje v Jugoslovanski knjigarni.

1 **Glasbena Matica** v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek, dne 14. julija 1919 ob 8. uri zvečer v lastni dvorani, Vegova ulica št. 5. Spored: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev predsednika, 18 odbornikov in 2 pregledovalcev računov. 6. Slučajnosti.

1 **Češnje na ljubljanskem trgu.** Pišejo nam: Kmetje iz okolice pripeljejo na trg češnje, pa prekupčevalci planejo nanje in pokupijo vse ter strahovito drago prodajajo. Na trgu se ne dobi niti ena češnja od kmeta. Tu je treba posredovanja poklicanih činiteljev.

1 **Ljubljanski mesarji** so vendar nekoliko znižali cene govejemu mesu. Meso 1. vrste stane sedaj 14 K, 2. vrste pa 12 K kilogram. Par mesarjev prodaja še cenejše. Kljub temu pa so cene mesu v primeri s cenami za živino še vedno previsoke. V Domžalah je goveje in telečje meso po 10 K kg in tamkajšnji mesar-

vzhodni strani. Tam na vrhu drevesa je Francis Drake slovesno prisegel, da bo nekega dne vozila angleška ladja po onem neznanem morju. Njegovim tovarišem se je zdela ta pri-sega neumna. Pacifični ocean je bil namreč monopol Spancev. Francis Drake pa je bil kapitan, ki ni poznal strahu. Leta 1570 je do-bil od angleške kraljice Elizabete dovoljenje, da sme postati morski ropar, če se mu to po-ljubi ali zdi primerno. S tremi majhnimi lad-jami je prišel Drake v Špansko Zapadno In-dijo, kjer je vprizarjal napade na bogata me-sta in zaplenjal galere, ki so vozile zlato. Pred-vesem je skušal razkriti nova še nerazkrita ozemlja. Odplul je proti Angliji z bogatimi zak-ladi. Kraljica Elizabeta je bila zelo skopa in požrešna na denar. Pogled na velike zaklade jo je tako omehčal, da mu je obljubila ladje, s katerimi je hotel vprizariti novo ekspedicijo. S 160 tovariši ter oddelkom petih ladij je od-šel Drake na nadaljna raziskovanja in rop-nja. Zašel je v velike viharje in zadele so ga še druge nesreče. Končno mu je ostala še ena mala ladja in 50 mož. S to ladjo in s temi možmi je plul skozi morsko ožino Magellans ter bil tako prvi Anglež, ki je napravil to ne-yarno potovanje. Prišel je v temno-modro vo-dovje Pacifika. Tako je izpolnil svojo prisego, a se s tem še ni zadovoljil. Odplul je nadalje proti severu, ropal in požigal ob obalah Peru in Čili ter vedno všel bojnim ladjam, ki so jih poslali Španci proti njemu. Šel je še nadalje proti severu ter skušal najti prehod v Atlan-tik. Izkrčal se je v Severni Kaliforniji ter ime-noval deželo Novi Albion. Odtam je odplul na-prej proti Molukas, prekoračil Javo ter se od-peljal mimo rta Dobre Nade ter nazaj v An-glijo. Pristal je v Plymouthu dne 3. novembra 1580 ter je bil prvi Anglež, ki je napravil po-tovanje krog celega sveta in to v manj kot dveh letih.

s Šale. Iz predavanja profesorja Lobode na kmetijski šoli. ... Da ste gnojila preštu-dirali, to že verjamem, ampak samo površno. Gnojila pa so stvar, v katero se je treba za-riti ter jo dobro prebaviti. — Prvi Žid (svoje-mu sosedu): Kaj pa se je zgodilo, gospod so-sed? Vi da ste poslali v tujino svojega sina, ki ste ga vzgajili za trgovino? Drugi Žid: Po-kazalo se je, da je tepec. Dal sem mu denar, da si uredi trgovino, ga naučil, kako je treba blago visoko zavarovati, pa vam najame ta te-pec lokal, kjer je voda tik pred hišo, takoj zraven hiše pa gasilni dom! — Šef in njegov pisar sta zamaknjena v svoje delo, ko zapoje telefonski zvonček. Pisar skoči k telefonu. Šef: Kdo kliče? Pisar: Vaša gospa. Šef: Kaj hoče? Pisar: Ne vem. Slišal sem samo besedo lump. Šef: Pojdite ven; zdi se mi, da hoče moja že-na z menoj govoriti.

Za boleče ude je vteranje s Fellerjevimi rastlinskimi esenčnim fluidom z zn. Elsafluid prava dobrota. To svojstvo „Elsafluida“ številni zdravniki poudarjajo. Po pošti pa se seveda ne pošilja manj kot 6 dvojnatih ali dve specialni steklenici, ki sianejo kamorkoli 24.— K. Edino pristne le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 245, Hrvaško. Kdor trpi na revmatizmu, protinu ischiasu, ima večji del tudi težave pri izpraznitvi telesa. Opozarjamo le na Feller-jeve mlo odvajajoče rabarbarske kroglice z znamko Elzakroglice, ki se jih lahko obenem naroči z Elsafluidom, 6 škatlic stane le 12.— K in svetujemo, da imate obe zdravilni sredstvi vedno pri rokah. Fellerjeva pristna mentolska stogla z zn. Elsa se prijetno uporablja zoper mi-greno in se za 2.— K lahko poleg dopošlje. Omot in poštnina se računa posebej najceneje. Kdor naroči več obenem, mnogo prihrani, (fe)

Ubežnik.

Povest.

Špansko spisal Ferman Caballero. Prevel Al. P.

(Dalje.)

»Čuj, Pepe,« je vprašala Doña Liberata, ki je le malo slišala, »ali igra „Sanctus“?«

»Eja!« ji je odgovoril brat; »igra nekaj posvetnega in veselega: Sequidillo* ali kaj podobnega, a lepo... lepo!

»Krasno!« je odgovorila v najboljši veri Doña Liberata.

Kmalu nato je zazvonil večerni zvon in grajski prebivalci so molili Ave-Marijo in po-tem rožni venec.

Leopoldo pa ni slišal zvonov; in tudi če bi jih bil slišal, bi ne bil najbrže prekinil svoje igre. In zakaj bi jo prekinil? Kajti kot se lahko družijo vse, kar pride iz srca, ne da bi se oskrnjevalo in motilo, tako se je zdelo, da se pozdravljajo tudi te monotone besede, ki so pobožno kipele proti nebu, s sladkimi, lepo donečimi melodijami, ki so se razlegale v večerni mrak — kot ptič v kletki in veseli škrjanček pod modrim nebom. Kajti vse stvari tega sveta presojava lahko na dvojen način: s pogledom razuma, ki nam vse stvari omrzi in otemni, kot svetloba sveče, in z gorečim pogledom srca, ki vse pozlati in poživi kot božje solnce. Ta pogled srca se imenuje po-ezija.

Blagor onim, ki imajo ta pogled srca in ga morejo izražati s harmoničnimi besedami! In še srečnejši so oni, ki ga ohranijo in go-jijo tudi v praktičnem življenju — v življenju, ki mu po mnenju onih, ki ga ne razumejo, nič ne koristi in še celo škoduje; kajti ta dar je nebeški dar.

Ko je bila molitev končana, je bil Leo-poldo že nehal igrati. Kajti čeprav je godbo strastno ljubil, da celo brezmejno — kot je sploh vse brezmejno ljubil ali sovražil — vendar ni imel toliko potrpežljivosti, da bi se dalj časa neprestano bavil z enim in istim predmetom.

»Naš kanarček izven kletke je že utihnil,« je izpregovorila Doña Escolastica; »kaj bo ne-ki sedaj počel?«

»Mogoče si bo zopet dal prinesiti rdeče krede, da še enkrat poslika z njo moj čebér za perilo,« je rekla cerkvenikova nečakinja.

»Ali pa bo s papriko namazal rob moje čaše, kot je napravil včeraj, da sem si ožgal vse ustnice... le poglejte, kakšna krasta!« se je oglašil Don José in pokazal svojo veliko ustnico.

»Teško je živeti z njim!« je pripomnil cerkvenik.

»Saj ne misli tako slabo,« ga je branila Doña Escolastica.

»Neumnost,« je vzkliknil Don José, »naj misli tako ali tako — meni je pa le napravil bolečine!«

»Kaj bo neki sedaj počel?« je ponovila čez nekaj časa Doña Escolastica.

»Pojdi in poglej, če bi tako rada vedela,« se je odrezal njen soprog.

Kako so se pa vsi začudili, ko so zagledali gosta zelo elegantno oblečenega, gizdalinsko počesanega, koketno vihtečega v roki paličico in žvižgajočega Rieghimno — on pa jim je malomarno zamahnil z roko v pozdrav in odšel skozi vrata.

Začudenje je bilo tako splošno, da so vsi nekaj časa nemi in z odprtimi usti obsedeli.

»No, to se je pa že izplačalo,« se je kon-čno oglašil Don José, »najprej si do krvi raz-praskati prste in se izpostaviti smrtni nevar-nosti pri plezanju po zidu in naprej skozi

okno — potem pa s tako nesramnostjo oditi skozi vrata med ljudi!«

»Ljudje božji, ali ste že kdaj videli kaj podobnega!« je vzkliknil cerkvenik. »Preob-lečen se skriva, v svoji lastni, pravi obleki se pa kaže celemu svetu!

»In poleg tega poje še Riego-himno!« je prestrašena vzkliknila Doña Escolastica.

»Bog naj nam bo milostljiv!« je vzdihnila Doña Liberata, »kajti vselej, kadar se vmeša kaj ta »Rigošimel«, vselej prinese s seboj ne-mir in jezo.«

»Že stokrat sem ti rekel,« je kričal njen brat, »da se ne imenuje Rigošimel, ampak Rieghimna.«

»Aha, kaj pa je to,« je vprašala nagovor-jena, »José, kaj je to, himna?«

»Himna,« ji je pojasnil brat, »je spev v hvalo in slavo Boga in njegovih svetnikov; a tudi med pogani pesem, s katero slavijo svoje bogove in junake.«

»Ja, potem pa ni primerno tako ime za to pesem,« je pripomnila njegova sestra.

»Seveda ne,« je odgovoril Don José. »A liberalci so napravili tako zmedo s temi imenl — prav kakor se jim je zljubilo! Kaj hočemo!«

»Če bi ne bilo nič drugega kot imena!« je vzdihnil cerkvenik.

Če hočem pa našemu mlademu gospodiču kaj takega dopovedati,« je nadaljeval Don José, »me pa v svoji prevzetnosti imenuje ne-unneža, tepca in norca.«

»In budalo,« je pristavila njegova žena. »Oh, to govori kar tako,« je pripomnila Doña Liberata. »V resnici je pa zelo nesre-čen; dobra volja ne traja dolgo!«

»Že mogoče,« je rekel Don José; »ampak namazan jezik pa ima.«

»Kot vsi njegovi vrstniki,« se je oglašil cerkvenik.

»Bogve, ali ga bodo mogli kdaj zapreti?« je poizvedovala vdova.

»E, kaj še; noreci in vetrovi imajo povsod prosto pot,« je odgovoril Don José.

»Bog ga obvaruj vse nesreče!« je vzdih-nila Doña Liberata.

»In tudi nas,« se je oglašil njen brat. »A videli boste, da ne bo ta mladi gospod prej miroval, dokler nam ne napravi kakšnih ne-prijetnosti!«

»Bog daj, da bi ne bila vrata zaklenjena, ko se bo vrnil,« je rekla Doña Escolastica.

»Ali misliš, da bi se kaj brigal zato? Sple-zal bi skozi okno,« ji je zloviljno odgovoril brat; »lahko se pa tudi prigodi, da bo preno-čil v kaki ječi. Tukaj je bil tako na varnem, kot otrok v zibelki, pa ti gre v svoji nesram-nosti na izprehod, da ga vidijo vsi ljudje, kot bi hotel reči: tukaj sem!... Še tisto malo pa-meti, kar jo je imel, je izgubil! Kako res-nična je tista pesmica:

V norišnici neki mi nekdanj je norec
na moje vprašanje lepo odgovoril:
Ravnokot smo mi tukaj nori,
kot ste vsi drugi pametni.

(Dalje.)

Širite „Večerni list“

izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

* izg. — diljo; španska narodna popevka s plesom.